

на представника виконавця, який і нестиме відповідальність за вчинені його працівниками дії.

Список літератури:

1. Стусяк В. І. Право на недоторканність житла та право на доступ до житла юридичних осіб, які надають житлово-комунальні послуги / В. І. Стусяк // Держава і право: збірник наук. праць. Юридичні і політичні науки. Вип. 33. – К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2006. – С. 359–365.

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАХИСТ ЖИТЛОВИХ ПРАВ В ПОРЯДКУ ЦИВІЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Я. М. САДИКОВА, канд. юрид. наук, доц. кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Суми

Одним із важливих показників охорони прав та законних інтересів громадян на житло є гарантованість захисту прав і законних інтересів власників житла. В порядку цивільного судочинства розглядаються справи, що витікають із житлових правовідносин. При цьому такі справи можуть бути як позовного, так і наказного і окремого провадження. В позовному провадженні розглядаються спори про право. Способами захисту житлових прав в порядку позовного провадження можуть бути як загальні способи захисту цивільних прав, викладені в ст. 16 Цивільного кодексу України, так і спеціальні.

Однак позов не завжди є оптимально ефективним інструментом захисту житлових прав. Так, позов про визнання права власності застосовується у разі, коли права оспорується або не визнаються іншими особами і, як результат, створюються перепони у реалізації позивачем свого права власності на житло. Однак, коли суб'єктивне право власності на житло не порушене власник може звернутися до суду з заявою про встановлення факту, що має юридичне значення. Така заява розглядатиметься в порядку окремого провадження (ст. ст. 256 - 259 Цивільного процесуального кодексу України – далі ЦПК України). Вважаємо, що в даному разі слід говорити про такий спосіб захисту як встановлення факту належності житла особі. Такий спосіб захисту прав слід відмежовувати від визнання права власності. Він має самостійне правове значення і не вимагатиме винесення рішення про присудження. Ці способи захисту визначають предмети цивільного позову та заяви в окремому провадженні, а отже безпосередньо впливають на зміст предмету доказування у відповідних справах. Відповідно до п. 17 Постанови Пленуму ВСУ «Про судову практику в справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення» № 5 від 31.03.95 факт володіння громадянином жилим будинком на праві власності встановлюється судом, якщо у заявника був правовстановлюючий документ на цей будинок, але його втрачено і немає можливості підтвердити наявність права власності не в судовому порядку. Отже у справах окремого провадження слід встановлювати не лише факт щодо володіння майном, але й

ту обставину, що інших шляхів отримання правовстановлюючого документу, окрім судового, не існує.

Ще одне питання, на яке слід звернути увагу, стосується кола осіб, які беруть участь у цивільних справах із житлових відносин. На жаль, в ЦПК України не визначено коло осіб, які можуть виступати заінтересованими особами у справах окремого провадження про захист житлових прав.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ХАРКОВА

Т. Є. ОДАРЕНКО, канд. екон. наук, доц. кафедри менеджменту і маркетингу в міському господарстві Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова

Транспортна інфраструктура повинна забезпечити комфортну доступність територій міста, безпеку і надійність внутрішньоміських, приміських і зовнішніх транспортних зв'язків в умовах прогнозованого зростання рухливості населення та обсягів пасажирських і вантажних перевезень, жорстких екологічних вимог. Ці завдання вимагають розвитку єдиної транспортної системи міста, що забезпечує взаємодію, взаємодоповнюваність індивідуального та громадського транспорту, міських, приміських і зовнішніх транспортних систем, а також можливість альтернативного вибору споживачем видів транспортного обслуговування.

Транспортна схема міста представлена радіальними магістралями від центру міста до його околиць. На основні магістралі Харкова загальноміського значення з безперервним рухом спирається система вулиць з мережею доріг міського та районного значення в режимі регулювання транспортних потоків, на які, в свою чергу, виходять вулиці та дороги місцевого значення.

Перевага громадського транспорту в тому, що він займає набагато менше місця, є більш екологічним (трамваї, тролейбуси, електропоїзди) і забезпечує мобільність всім верствам населення, незалежно від доходів. Його привабливість досягається шляхом:

- підвищення комфортабельності проїзду пасажирів;
- зменшення часу перебування пасажирів в русі, шляхом виділення смуг і введення нових швидкісних видів громадського транспорту;
- забезпечення пішохідної доступності зупинок;
- забезпечення зрозумілості транспортної системи, через розміщення на кожній зупинці схеми руху громадського транспорту.

Потребує розвитку пасажироперевезення як автобусами, маршрутними таксі та легковим транспортом, так і максимальне використання електричних видів транспорту - тролейбусних і трамвайних ліній, при цьому трамвай - тільки на новому якісному рівні: безшумний, з сучасними вагонами, на відокремленому сучасному полотні. Необхідно також формування кінцевих пунктів маршрутної мережі, майданчиків відстою транспорту.